

**“TOSHKENT IRRIGATSIYA VA QISHLOQ XO`JALIGINI
MEXANIZATSIYALASH MUHANDISLARI INSTITUTI”
MILLIY TADQIQOT UNIVERSITETI**

FAN: | **GIDROENERGETIK
QURILMALARDAN FOYDALANISH**

MAVZU

01

**GIDROENERGETIK QURILMALARDAN
FOYDALANISH FANIGA KIRISH.**

**ERGASHEV RUSTAM
RAHIMOVICH**

**Nasos stansiyalari va
gidroelektrostansiyalar
kafedrasi prof. ,t.f.d.**

REJA

- 1. Gidroenergetik qurilmalardan foydalanish fani bo'yicha umumiy ma'lumotlar.
- 2. Gidroenergetik qurilmalardan foydalanish fanining maqsadi va vazifalari.

GIDROENERGETIK QURILMALARDAN FOYDALANISH

Dars soatlari taqsimoti	Baholash turlari
Ma'ruza darsi- 60(10-sem.30 soat; 11-sem-30soat;)	Oraliq nazorat
Amaliy mashg`ulot -60(10-sem.30 soat; 11-sem-30soat;)	YN.
Mustaqil ish –120 soat; (10-sem.60 soat; 11-sem-60 soat;)	
Ajratilgan soat- 240 soat.	8-kredit

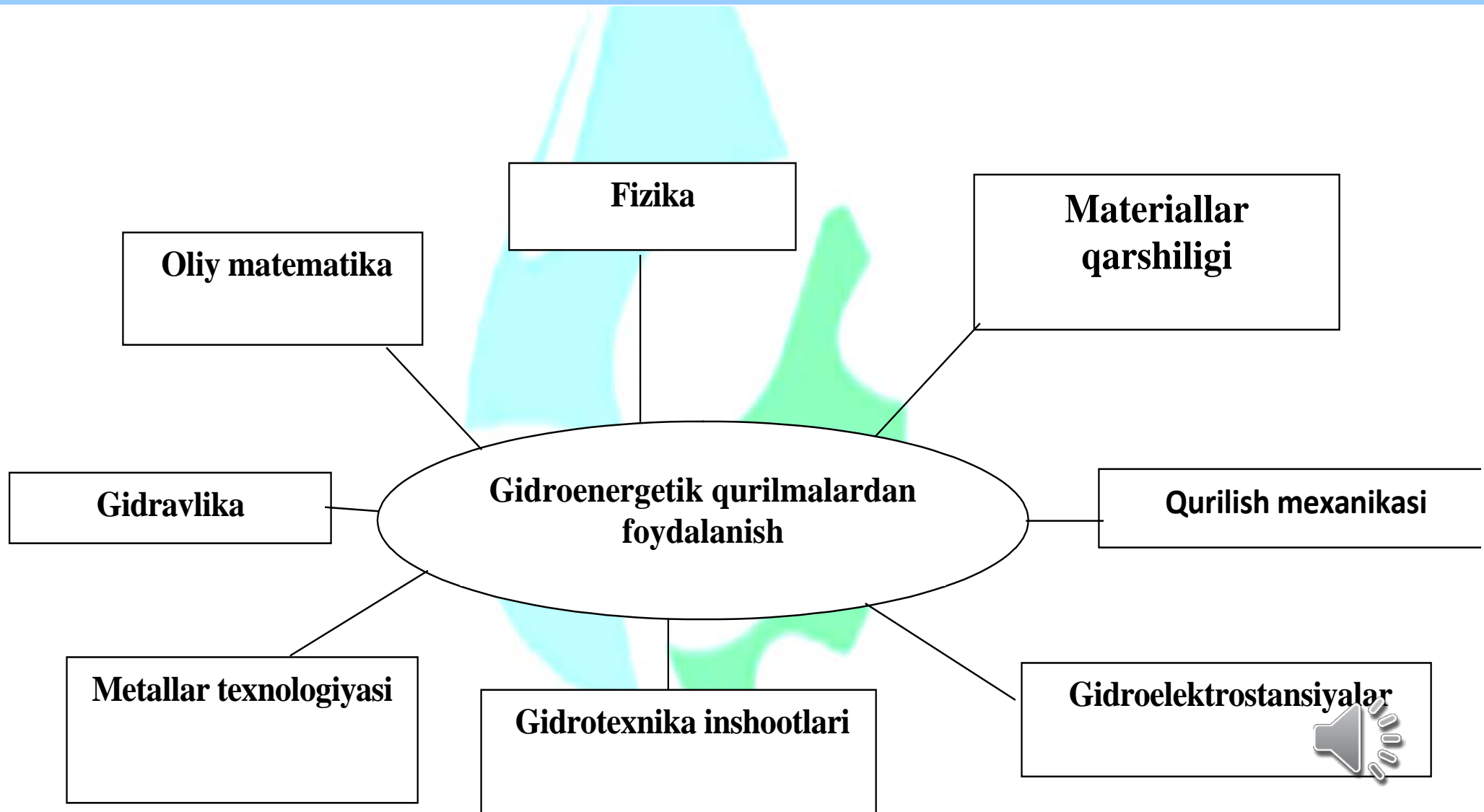
Foydalanish uchun tavsiya etilayotgan adabiyotlar ro`yxati

1. Muxamadiyev M.M., Nosirov F.J., Avazov K.J. Hidroenergetik qurilmalarini ishlatish. O`quv qo`llanma. Toshkent, 2015. – 192 b.
2. Bakiyev M.R., Kaveshnikov N., Tursunov T. Hidrotexnika inshootlaridan foydalanish. Toshkent, TIMI, 2009.-449 b.
3. Badalov A.S., Uralov B.R., Zenkova V.A. Shaazizov F.Sh. Gidrelektrostansiyalar Toshkent TIQXMMI. 2009 yil. -224 b.

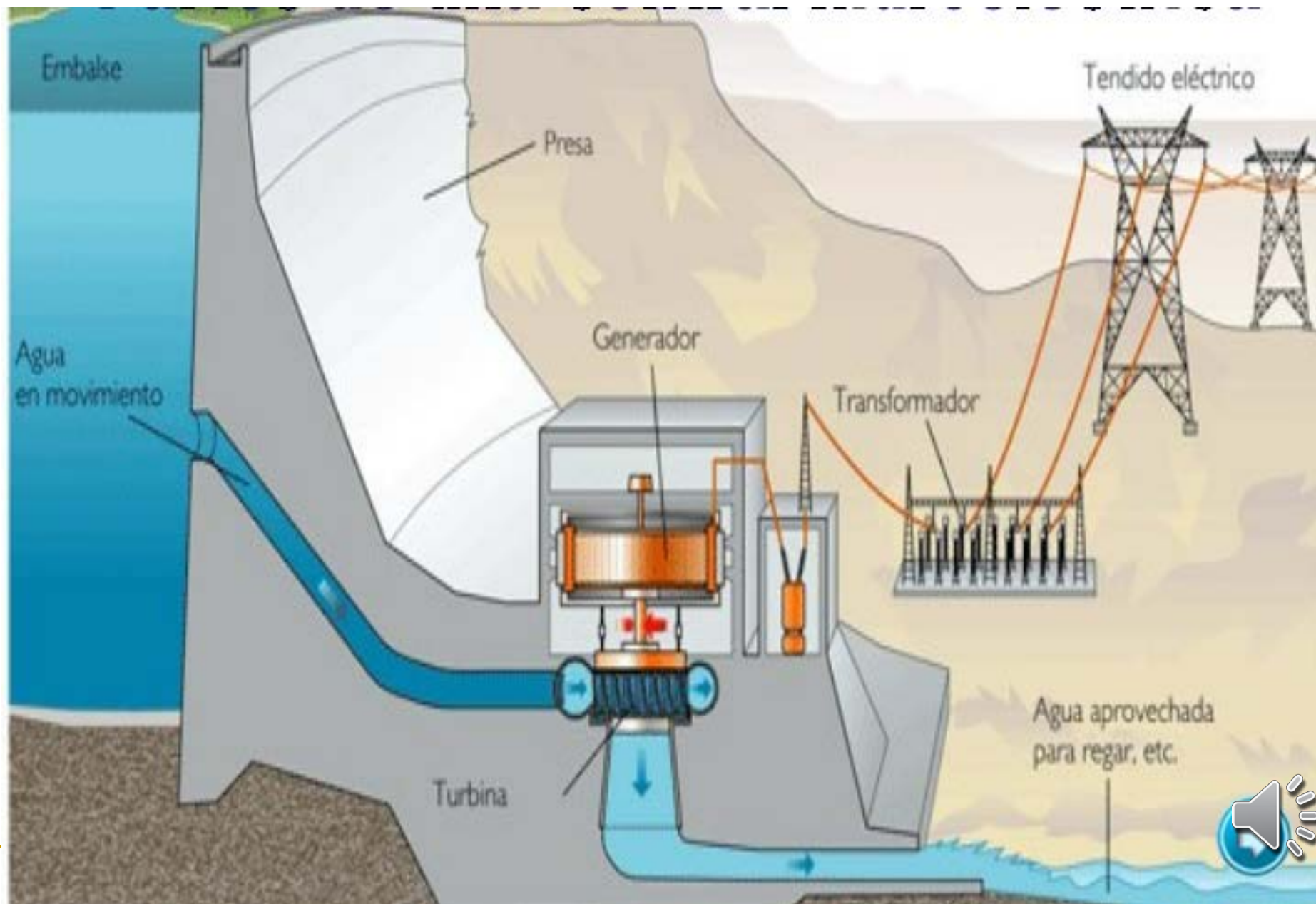
Internet saytlari: www.ges.ru
www.uzbekgidroenergo.uz

Gidroenergetik qurilmalardan foydalanish fani quyidagi fanlar bilan uzviy bogliq:

GESning umumiy korinishi.

Fanning maqsadi:

- Bo`lajak mutaxassislarga gidroelektrostansiya qurilmalari, inshootlari va jixozlarini ishlatishda to`g`ri foydalanishni tashkil etish yo`llari va ularning ishonchli ishlashini ta`minlash bo`yicha bilim va ko`nikmalar berishdan iborat.

Fanning vazifalari:

- Hidroelektrostansiyalarni talab darajasida yqori samarada ishlatilishini ta`minlashni;
- Hidroelektrostansiyalar uskuna va jixozlaridan samarali foydalanishni;
- GES agregatlarining ishonchlilik ko`rsatkichlarini baxolash usullarini;
- Hidroelektrostansiyalarning ishlamay qolish sabablarini va ularni bartaraf etish usullarini;
- GESlarga texnik xizmat ko`rsatish va ta`mirlash texnologik jarayonlarini o`rgatish.

Fanni o`zlashtirish natijasida talabalar :

- Hidroelektrostansiyalaridagi gidrotexnik, gidromexanik va gidroenergetik qurilmalaridan foydalanishni to`g`ri tashkil etish, ularni ishonchli ishlatish hamda yuqori samarada foydalanish (ishlatish)ni tashkil etish usullarini ta`minlash;
- Hidroelektrostansiyalardan foydalanishning ilmiy-texnikaviy tendensiyalarini va rivojlanishining yo`nalishlarini aniqlash;
- Texnik servis ko`rsatishni tashkil qilishni, tashxis qo`yishni, saqlash, ehtiyot qismlari bilan ta`mi<sup>sh</sup>lash tizimini tashkillashtirish **bilimlarga ega bo`ladilar**

Amalda talaba :

- Hidroelektrostansiyadan foydalanishda gidrotexnik inshootlar, gidromexanik va gidroenergetik jixozlarning ish sifatini nazorat qilishni;
- Hidroelektrostansiya jixozlarining xolatini aniqlash, texnik servis xizmatini ko`rsatish, saqlash va extiyot qismlar bilan ta`minlashni tashkil etish, ish jixozlarinidan samarali foydalanishni;
- Hidroelektrostansiya jixozlaridan foydalanishda ularning buzilish sabablarini aniqlash va bartaraf etish, texnik servis va ta`mirlash ishlarini rejalashtirish hamda tashkil etish konikmalarini egallashlari kerak.

Kichik GES, quyosh va shamol energiyasini ishlab chiqarish imkoniyati

↓ Таблица 9. Потенциал ВИЭ в ЦА

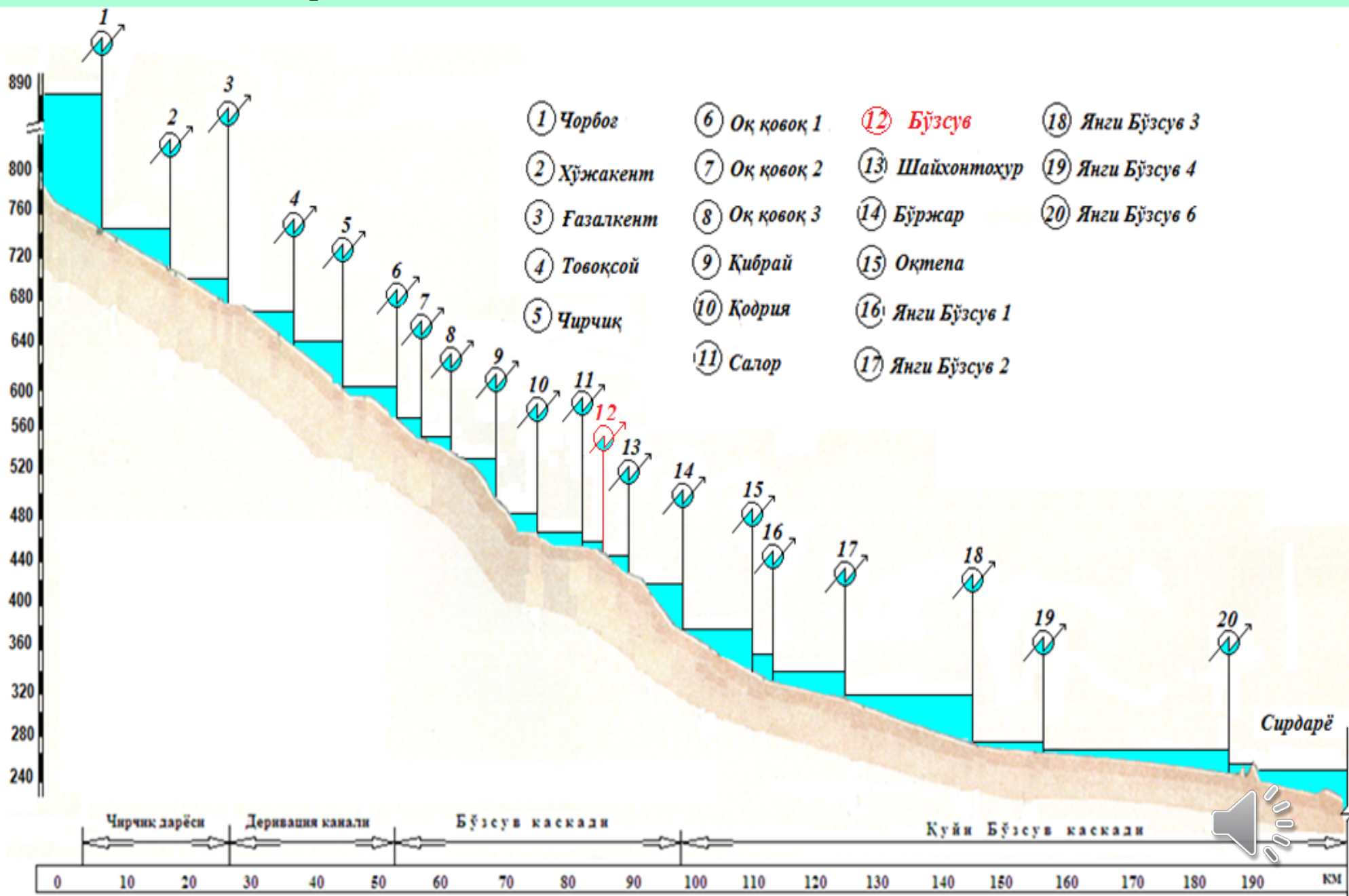
	Малые ГЭС		Солнечная		Ветровая		Геотермальная	Био
	МВт	МВт	ТВт·ч	МВт	ТВт·ч	ТВт·ч	МВт	
Казахстан	4 800 (<35 МВт) 2 707 (<10 МВт)	3 760 000	6 684	354 000	11 388	54 000	300	
Кыргызстан	900 (<30 МВт) 275 (<10 МВт)	267 000	537	1 500	256	171	200	
Таджикистан	30 000 (<30 МВт)	195 000	410	2 000	146	45	300	
Туркменистан	1 300	655 000	1 484	10 000	1 992	н.д.	н.д.	
Узбекистан	1 180 (<10 МВт)	593 000	1 195	1 600	1 685	2	800	
Всего	39 862	5 470 000	10 310	369 100	15 467	54 218	1 600	

Qayta tiklanuvchi energiya manbalarining turlari

Chirchiq Bo`zsuv GESlar kaskadi sxemasi

To'g'onli GES ning umumiy ko`rinishi

DERIVATION GESNING UMUMIY KO'RINISHI

ЧИРЧИҚ ГЭСЛАР КАСКАДИ
ТАРКИБИДАГИ
ТОВОҚСОЙ ГЭС (ГЭС-8)

Gidroelektrostansiya mashina zali

CHIRCHIQ GESida diplom himoyasi

CHIRCHIQ GESida tashkil etilgan auditoriya

CHIRCHIQ GESida kochma diplom himoyasini tashkil etish

Mustaqil o'zlashtirish uchun mavzular:

- 1. Gidroenergetika tizimi uchun mutaxassislarni tayorlashga qo'yiladigan talablar.
- 2. Zamonaviy gidroelektrostansiyalarni ishlatish davridagi muammolar.

**“TOSHKENT IRRIGATSIYA VA QISHLOQ XO`JALIGINI
MEXANIZATSIYALASH MUHANDISLARI INSTITUTI” MILLIY
TADQIQOT UNIVERSITETI**

E'TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT!

**ERGASHEV
RUSTAM
RAHIMOVICH**

Nasos stansiyalari va
gidroelektrostansiyalar
kafedrasi prof., t.f.d.

71 237 19 57

998 99 875 74 51

erustamrah@mail.ru

